

Кожна частина *Citrus sinensis* містить біологічно активні речовини – вони виявлені у плодах, соку, і навіть у шкірці та насінні, в залежності від стадії дозрівання.

Але під час вивчення літератури з'ясувалось, що науковці в останні роки не проводили більш детальних досліджень шкірки апельсину солодкого. У більшості випадків вона є відходом при виробництві препаратів і харчових продуктів з плодів. Водночас з тим шкірка складає від 17% до 42% від загальної маси плоду (частка варіюється і залежить як від зрілості, так і від сорту). Первинний якісний аналіз, який виконували при загальному дослідженні плодів, показав наявність у шкірці ефірної олії, глікозидів флавоноїдів (глікофлавоноїдів), кумаринів, пектинів, тритерпеноїдів. Але поглиблене вивчення шкірки *Citrus sinensis* як лікарської рослинної сировини не проводилося.

Висновки. Апельсин солодкий – найвідоміший представник родини Рутові (*Rutaceae*). Але увага науковців загострюється в основному на його їстівній частині, тоді як шкірка в більшості випадків вважається відходами. Попередній якісний аналіз, який проводився в минулі роки, свідчить про те, що шкірка апельсину може бути лікарською рослинною сировиною і перспективна для подальшого вивчення.

ВИВЧЕННЯ СУХОГО ЕКСТРАКТУ ПАГОНІВ ВЕРБИ САХАЛІНСЬКОЇ (СЕПВС) ЗА АНТИКОАГУЛЯНТНОЮ ДІЄЮ

Артемова К. О., Малоштан Л. М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Valeriy.61.sh@gmail.com

Вступ. Зменшення еластичних властивостей судинної стінки, уповільнення току крові, ушкодження стінки судини, гемореологічні порушення здатні призвести до порушення балансу гемостазу з наступним тромбоутворенням у варикозних венах та виникнення тромбофлебитів. За даними статистики щорічно від тромбозів у світі помирає до 10 млн чоловік. Отже, однією з умов при розробці нових флеботропних препаратів є здатність впливати на згортання крові, оскільки більшість існуючих флеботропних препаратів не впливають на цю ланку патогенезу.

Мета дослідження. Метою наших скринінгових досліджень було встановлення антикоагулянтної активності сухого екстракту верби сахалінської.

Матеріали та методи. Дослідження здійснювали на білих нелійних щурах масою 190-210 г по 5 щурів у групі: 1 група – інтактний контроль, яким вводили дистильовану воду; 2 група – щури, які отримували досліджуваний екстракт у дозі 20 мг/кг, 3 група – щури, які отримували СЕПВС у дозі 30 мг/кг, 4 група – щури, які отримували СЕПВС у дозі 40 мг/кг. Протягом 4-х діб тваринам 1 раз на добу внутрішньошлунково вводили досліджуваний екстракт. На 4-у добу брали кров з хвоста щурів після введення препарату через 60 хв і визначали час зсідання крові.

Статистичну обробку даних проводили за допомогою програмного пакета Statistica 6.0. Статистичний аналіз даних виконували за допомогою критерію Ньюмена-Кейлса на рівні значущості $P < 0,05$.

Отримані результати. За отриманими даними, СЕПВС у дозі 20 мг/кг збільшував час згортання крові порівняно з контролем в 1,15 рази. Антикоагулянтна активність СЕПВС в дозі

30 мг/кг та 40 мг/кг була майже на одному рівні, про це свідчить достовірне уповільнення часу згортання крові порівняно з контролем у 1,47 та 1,5 рази відповідно. Препарат порівняння ескувіт збільшував час згортання крові порівняно з контролем в 1,26 рази.

Висновки. Таким чином, результати проведених скринінгових досліджень свідчать про те що, сухий екстракт пагонів верби сахалінської має чітко виражену антикоагулянтну активність і сприяє запобіганню утворення тромбів.

МОРФОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН РОДУ MENTHA L.

Бобкова І.А., Бур'янова В. В.

Житомирський базовий фармацевтичний фаховий коледж, Житомир, Україна
bobkova.inna@pharm.zt.ua, burianova.viktoriia@pharm.zt.ua

Вступ. Види роду М'ята (*Mentha L.*) родини ясноткові (*Lamiaceae*) широко відомі в Україні та багатьох країнах світу. Рослини роду досить поліморфні: представники мають мінливі листки, опушення, співвідношення чашечки і віночка, тип суцвіття, часто різні види м'яти утворюють природні гібриди. На сьогоднішній день офіційна медицина в Україні широко використовує у якості рослинної сировини м'яту перцеву та її гібриди, інші види м'яти застосовуються в народній медицині. Науковий інтерес представляють м'ята польова (*Mentha arvensis L.*) та м'ята довголиста (*Mentha longifolia L.*). Ці види широко розповсюджені на території України, стійкі до хвороб, мають значну сировинну базу.

Мета дослідження. Дослідження основних морфологічних відмінностей між видами м'яти (польової, довголистої) у порівнянні з м'ятою перцевою, листя якої є фармакопейною сировиною.

Матеріали та методи. Для проведення порівняльного аналізу морфологічних ознак використовувались живі та гербарні зразки м'яти перцевої, м'яти польової і м'яти довголистої.

Отримані результати. При порівнянні морфологічних ознак об'єктів, які вивчаються, можна відмітити, що зовнішні ознаки представників роду відповідають основним ознакам родини *Lamiaceae*: стебла чотиригранні, листки прості, супротивні, квітки дрібні, з подвійною оцвітиною, плід складається з 4 однонасінних горішків. Але ступінь опушеності, форма приквіткових та стеблових листків, наявність і довжина черешка, тип суцвіття у різних видів м'яти відрізняються. У м'яти перцевої стебла голі, розгалужені, до 100 см заввишки фіолетового або зеленого кольору. Чашечка гола, зубці війчасті. Квітки дрібні зібрані в головчасто-колосоподібне суцвіття. Верхні мутовки щільно зближені між собою, нижні – більш розставлені. Стебло у м'яти польової до 20-40 см заввишки, зелене, іноді червонувате, густо опушене. Волоски направлені донизу. Чашечка опушена, зубці тупуваті. Квітки зібрані в кулеподібні, кільчасті суцвіття в пазухах стеблових листків, які розташовуються майже по всій довжині стебла. У м'яти довголистої стебло до 100 см заввишки, гострочотиригранне, густо опушене короткими м'якими волосками, які надають рослині білуватого кольору. Чашечка опушена, зубці лінійно-шиловидні. На верхівці центрального пагону формуються густі безлисті колосовидні суцвіття до 5 см завдовжки. Вся рослина опушена.

Листки м'яти перцевою є офіційною сировиною у багатьох країнах, у тому числі і в Україні. М'ята польова культивується в Китаї та Японії, де її траву і листя широко